

Marianne Christiansens prædiken påskedag

Taler

Marianne Christiansen
Biskop over Haderslev stift

Dato

9. april 2023

Sted

Haderslev Domkirke

Glædelig påske! Vær ikke forfærdede! Påskemorgen slukker sorgen (*DDS 230*)

I dag fejrer vi verdens morgenstund: At der *kom* en morgen, hvor volden og undertrykkelsen, udskamningen og fornedrelsen mistede magten. At der *kommer* en morgen efter dødens mørke, hvor al vores forfærdelse og frygt løser sig op i et forbløffet gensyn, i noget nyt, som ingen kan forestille sig, og som alligevel er så venligt bekendt som at vågne en forårmorgen ved fuglesangen.

”Meget tidligt om morgenen den første dag i ugen kommer de til graven, da solen var stået op.” Det er, som om al påskens mening er samlet i den ene sætning i påskeevangeliet. Pludselig bliver sætningen til nutid, selv om resten af fortællingen foregår i datid. Den første dag i ugen er i den jødiske og bibelske tidsregning søndagen, dagen efter sabbatten, ugens sidste dag. I dag, søndag, tidligt i morges, da solen var stået op, kommer de til graven.

De er stået op, Maria Magdalene og Maria og Salome, - hvis de overhovedet har sovet for fortvivlelse over det, der er sket: At deres ven og læremester er blevet pint ihjel, forhånet og nedgjort af det store flertal og udslettet. I ham så de selv kun godt. Han var deres håb og befrier. Nu er det forbi. Også lidelsen er forbi. Der er kun tilbage at vise omsorg for den døde krop og give ham en ordentlig begravelse med vellugtende salver - som når vi lægger blomster ved kisten og på graven og venlige mennesker har klædt den døde i sit pæne tøj, hvis vi ikke selv magtede det.

Dér kommer de gående til graven. Til en grav går man ikke hurtigt, for der er ikke mere noget, der haster. Intet kan gøres om. Der kan være taknemmelighed og skyld, der kan være bitterhed, men der er ikke mere at gøre. Samtalen er forstummet, den døde er ikke længere hos os. Derfor går vi til graven for at

prøve at forstå, at den døde ikke er hos os – han eller hun er i jorden, i himlen hos Gud, gået til sine forfædre – alt, hvad vi nu kan sige for at forstå, at vi ikke længere kan nå den, vi har mistet. Den døde kan ikke mere sige noget, ændre på noget, eller svare på noget, eller tage mod en undskyldning eller en kærlighedserklæring. Til graven kommer de, til graven kommer vi. Og får i dag med morgensolen i øjnene den besked, at hér, i graven, er han ikke.

Over for den besked kan vi bryde hjernen med: Hvordan kan det gå til? Ligesom Grundtvig spørger salmen Påskeblomst, hvad vil du her?: Er det sandt? Stod han op? Næste spørgsmål: Mon hans ord igen opstår? Springer klart af gule lagen livet frem med påskedagen? Det er på en måde alt sammen ét spørgsmål: Er der håb for livet?

Vi kan aldrig komme tættere på den tomme grav eller få beviser for, om liget var der eller ej, om nogen havde taget det og bundet folk en røverhistorie på ærmet. Vi kan ikke komme tættere end fortællingen om Maria Magdalene og Maria og Salome og det øjeblik, hvor de kommer til graven, da solen var stået op. Og mødte noget, der sender dem i løb af sted for siden at sprede det rygte, at han er opstanden fra de døde, Men det er også fuldstændig lige meget, for opstandelsen er nutid. Og fremtid.

Den sker, når ordet står op, og det, som Jesus betyder og siger, bliver levende for os, så det skabes et håb. Den sker, når livet springer befriet ud af det sammenviklede gule lagen, som når påskeblomsten åbner sig: Troen på opstandelsen er ikke noget, vi tænker os frem til. Troen på opstandelsen er noget, der griber os og fylder os med kraft. En dråbe stærk (DDS 236) af et blomsterbæger eller et nadverbæger, der skaber et stille, groende, vildt håb: Døden er overvundet. Gud elsker livet og vil oprejse det – uanset hvor ødelagt det er. Uanset hvordan murbrokker og krigstraumer, overgreb og fornærelse lægger sig som et dødt og stivnet øde hen over menneskers liv – så vil livets spire bryde sprækker i den døde skal og gro frem, ukuelig og sikker.

Den opstandelse, vi fejrer i dag, er den korsfæstedes. Det er Jesu opstandelse. Ikke verdensherskers eller en forsmået helt, der kommer tilbage for at tage hævn. Verdenshistorien er fuld af fortællinger om genfærd og hævnere, døde, der kommer tilbage for at gøre op med forbrydere eller hævne en uret.

Men dette er en ny historie, en ny morgenstund i verden. Offeret rejser sig af

graven uden bitterhed, uden hævn, kun som et kald fra én, som går i forvejen for os ud i hverdagen. Jesu opstandelse betyder, at det, som den korsfæstede forkyndte og levede: Guds barmhjertighed og grænseløse nåde - det gælder, det er sandt, det kan ikke slås ihjel. Vær ikke forfærdet! Gå ud i dit liv og i verden, så finder du ham stadig, opstanden fra de døde, som det ord og den kraft, der kalder mennesker til at rejse sig op og vende sig væk fra det, der ødelægger liv.

”Rens den gamle surdej ud”, skrev Paulus til Korintherne – ikke for at afsløre sig som en dårlig bager, der ikke ved, at en surdej bliver bedre med alderen og ikke bør smides ud. Han skrev sådan på grund af den jødiske påskefejring, hvor man stadigvæk i påsken kun spiser usyret brød, dvs. brød, der ikke er hævet, men bagt straks. Det hedder matzah og er en slags fladbrød, tyndt og tørt ligesom kiks. Den jødiske skik går tilbage til fortællingen om flugten fra Ægypten, hvor de hebræiske slaver i påskenaften gjorde sig klar til flugten ved at spise påskelam og usyret brød, som er hurtigt bagt og kan tages med. Vi spiser også usyret brød ved altergangen – de små oblater, som ligesom matzah bare er mel og olie og vand. Det kaldes også rejsebrød, et lille påskemåltid hver søndag eller hvornår vi nu fejrer nadver, til at minde os om, at vi er befriet fra det, der bandt os, hvad enten det var vores egen skyld, eller andres skyld over for os, eller det er sorgen og frygten for døden.

Opstandelsen fra de døde er en opstandelse til livet. Ikke væk fra livet, men *til* livet. En guddommelig kærlighedserklæring til dette liv. For intet var nærmere for den forkastede end at søge døden og slippe væk fra denne verden. Dødens fortvivlelse kan også gribe os: Når det hele er meningsløst, når menneskene alligevel kun kan finde ud af krig og vold og grænseløs griskhed, var det så ikke bedre, at vi slet ikke var her? Eller på det mere personlige plan: Hvis jeg kun kan se frem til sygdom og død, eller er uelsket og ikke selv kan elske, hvorfor skal jeg så overhovedet være her? Så kan jeg lige så godt gå til graven med det samme, væk fra elendigheden.

Opstandelsen fra de døde er et kald til liv midt i fortvivlelsen. Se op! Se, at stenen er væltet fra, og at fremtiden, som du tror, du kender, åbner sig på ny, på måder, du aldrig havde troet var mulige. Se, at mennesker ikke kun vil de onde, men kan blive grebet af omsorg for hinanden og af kærlighed til livet. Og se op: Der er en himmel over dette liv, som fyldt af den kærlighed, som Jesus åbenbarede. Og der er et skaberværk lige her for dine øjne i morgensolen, så helt ufatteligt og vidunderligt, at man kan komme til at glemme sin egen elendighed

ved at opleve det – om det så bare er et strejf af morgensolens stråler på kinden, eller mælkebøttens gule farve eller en flagspættes forårstrommen på træstammen eller mirabellernes hvide blomsterskyer.

Påskemorgen er en kærlighedserklæring til livet. Det er en ny fortælling og et nyt kald til håb: Der findes en større magt i universet og over og under det, end død og tilintetgørelse. Guds kærlighed, åbenbaret i Jesus, og til stede i vores verden som Helligånden, skaber opstandelse, når vi mindst venter det. Det håb vil gribe os, som morgensolen vil oplyse vores ansigter, når vi kommer til graven.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

Relateret

Elof Westergaards prædiken påskedag
9. april 2023

Henrik Stubkjærs prædiken påskedag
9. april 2023

Henrik Wigh-Poulsens prædiken påskedag
9. april 2023

Mads Davidsens prædiken påskedag
9. april 2023

Marianne Gaardens prædiken påskedag
9. april 2023

Paneeraq Siegstad Munks prædiken påskedag
9. april 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-christiansens-praediken-paskedag>